

XXX OLIMPIADA FIZYCZNA (1980/1981). Etap wstępny, zadanie teoretyczne–T2-E

Źródło: Olimpiada Fizyczna XXIX – XXXI, WSiP, 1986

Autor: Andrzej Nadolny, Krystyna Pniewska

Nazwa zadania: Słoń łyżwiarz

Działy: Termodynamika

Słowa kluczowe: łyżwiarz, lód, naciski

Zadanie teoretyczne–T2-E, etap wstępny, XXX OF.

Często mówi się, że na łyżwach można jeździć dlatego, że pod łyżwą pod wpływem ciśnienia zmniejsza się temperatura topnienia lodu. Posługując się tablicami fizycznymi oszacuj to obniżenie temperatury w przypadku słońa o wadze 3 ton na łyżwach o łącznej powierzchni styku z podłożem 3 cm^2 . Czy ogólnie podawane wyjaśnienie jazdy na łyżwach można uznać za słuszne?

Rozwiązanie

Ciśnienie wywierane na lód w podanym przypadku słońa wynosi 98 MPa. Tego samego rzędu bywa ciśnienie wywierane na lód przez łyżwiarzy. Lód przy tym ciśnieniu topi się w temperaturze $-8,8^\circ\text{C}$, pod łyżwą może więc wytworzyć się warstewka wody ułatwiająca poślizg — o ile tylko temperatura lodu będzie wyższa. Obniżanie się temperatury topnienia lodu ze wzrostem ciśnienia ma jednak swój kres: najniższą wartość, -22°C osiąga temperatura topnienia przy ciśnieniu 207 MPa, przy dalszym wzroście ciśnienia temperatura topnienia zmienia się w sposób niemonotoniczny, utrzymując się stale powyżej -22°C .